نگاهی به آیین عزاداری محرم در آستانه اشرفیه

ره نگار/یک فعال فرهنگی و رسانه ای با بیان اینکه بیشتر تکایا و هیئت‌های عزاداری در استان گیلان سنتی و محله‌ای هستند گفت: آیین عزاداری در آستانه اشرفیه متفاوت تر از سایر سایر شهرهای گیلان برگزار می شود.

«علی پورحسن» در گفت وگو با خبرنگار پایگاه اطلاع رسانی ره نگاران؛ با اشاره به فرا رسیدن ماه محرم در نگاهی به باورها و آیین‌های عاشورایی در گیلان بیشتر تکایا و هیئت‌های عزاداری در این استان را سنتی و محله‌ای دانست و افزود: مثلا در آستانه اشرفیه یک نوحه خاص و سبک خاص در اجرا دارند که باید همان نوحه با همان سبک خاص خودش خوانده شود و مردم بیشتر می روند که فقط آن نوحه ها را بشنوند و گریه کنند.

این فعال رسانه‌ای و کارشناس مسائل فرهنگی با تاکید بر اینکه «استاد فخر موسوی» اولین کسی بود که در نوحه خوانی، نوآوری و ساختارشکنی کرد گفت: آستانه‌ای‌ها به شدت سنتی هستند و هنوز هم دیده می‌شود که هر کدام از روزهای دهه اول محرم تا روز عاشورا برای خودش نامگذاری و نوحه خاصی دارد، مثلا یک روز که روز «حر» است باید نوحه «باخبر مردمان حر ریاحی رسید…» خوانده شود و یا در شب تاسوعا باید نوحه وداع حضرت زینب(س) «ای زینب غم پرورم الوداع الوداع، ای یادگار مادرم الوداع الوداع» گفته شود.

پورحسن تصریح کرد: از گذشته یک روز قبل از محرم علم بندی در روستای «آقا پرنور» یکی از روستاهای آستانه انجام می‌شد و تا چهارم و پنجم محرم این مراسم در روستاهای های دیگر ادامه داشت.

وی اظهار کرد: مراسم علم بندی در همه روستاها و امامزاده ها همراه با نهار و پذیرای از عزاداران سیدالشهدا انجام می‌گیرد، مثلا یکروز می گفتند روستای«کماچال» علم بندی است و مردم از جاهای دیگر می رفتند آنجا و در خانه‌های اهالی آن روستا مهمان می‌شدند، صاحبخانه‌ها هر کدام به اقتضای شرایطشان 15-20 نفر بیشتر یا کمتر سوگواران را به خانه‌های خود دعوت می‌کنند و به آنها اطعام می‌دهند.

وی اضافه کرد: از چهارم و پنجم محرم در آستانه«محله گردی» می

کنند، برای مثال هیئت آل محمد(ص) و هیئت ابولفضل(ع) که برای محله «آقا سید محمد» هستند می‌رود، سمت «حسین آباد» و از آنطرف برمی‌گردند، می‌آیند به سمت حرم سید جلال‌الدین اشرف و در نهایت به سمت هیئت خودشان می روند.

پورحسن گفت: مراسم آتش زدن خیمه ها نیز از جمله کارهای سنتی است که عزاداران طی نذری که می کنند یا جز یاران اباعبدالله و یا جز یاران سپاه عمر سعد خیمه ها را به آتش می کشند و احساس می کنند اگر یکبار اینکار را در محرم انجام ندهند محرم برایشان محرم نشده و گویی امسال نتوانستند آنطور که باید و شاید عزاداری کنند.

وی در ادامه به سبک «سینه زدن» و «زنجیر زنی» آستانه ای ها در محرم اشاره و آنرا در نوع خود متفاوت با آنچه که در شهرها و شاید کشور انجام می شود دانست و گفت: آستانه ای ها برای زنجیر زدن گام دو ضرب می گیرند و زنجیر را کند می‌زنند.

پورحسن تصریح کرد: در این سبک زنجیرزنی، ابتدا عزادار یک گام بلند بر می‌دارد، زنجیر را جلو برده، بر میگردد روی شانه و دوباره با یک گام رو به جلو دوباره زنجیر را روی شانه دیگر می زند.

وی با تاکید بر اینکه زنجیری که آستانه‌ای‌ها استفاده می‌کنند، خیلی بزرگ است، اذعان کرد: زنجیر آستانه‌ای ها تقریبا چهار پنج برابر زنجیرهای معمولی است که دیگر دستجات عزاداری استفاده می کنند.

پورحسن همچنین با بیان اینکه در سینه زنی نیز آستانه‌ای ها ابتدا دست‌ها را به پشت می‌برند و بعد کاملا به سمت آسمان بلند می‌کنند و در نهایت یک ضرب بر سینه می‌زنند اظهار کرد: همین حرکات منظم و خیلی کند تا پایان سینه زنی انجام می‌شود.